

ШЛЯХИ ОНОВЛЕННЯ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Олевський Тарас

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янука»

м. Рівне, Україна

Система вищої юридичної освіти, як соціальний інститут є стратегічно важливою базою сталого розвитку правового суспільства, забезпечення його соціального, демократичного розвитку та економічного зростання. Заклади вищої юридичної освіти покликані сформувавши інноваційно та креативно мисляче покоління правників, яке має відповідні фахові знання і компетентності, здатне ефективно діяти у сучасному світі. Вища юридична освіта повинна бути якісною, нарощувати інтелектуальний капітал особистості фахівця в галузі права, спрямовувати його до нових ідей, самостійності, професійної творчості.

Інноваційні зміни в галузі професійної підготовки юридичних кадрів є передумовою якості даного процесу зазначається в «Національній доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні». Успішне запровадження інноваційного навчання в закладах вищої освіти вимагає масштабної системної роботи за такими напрямками:

– здійснення комплексу заходів з утвердження в свідомості фахівців правничої галузі безальтернативності інноваційного навчання, компетентісного підходу до змісту і організації професійної підготовки юридичних кадрів;

– розробка дидактичного забезпечення інноваційного навчання, реалізувавши його ідеї в новому поколінні підручників, навчальних і методичних посібників, нових методик із широким запровадженням цифрових технологій у навчальному процесі;

– осучаснення змісту і спрямованості навчання у закладах вищої освіти з метою формування професійної готовності юристів до роботи в умовах сталого суспільного розвитку, інформаційно насиченому середовищі [4, с. 49].

У «Концепції розвитку юридичної освіти» (2018) визначається мета юридичної освіти – формування компетентностей, необхідних для розуміння природи і функцій права, змісту теоретичних засад (доктрин), принципів і основних юридичних інститутів, застосування права, а також меж юридичного регулювання суспільних відносин. Здобувачі юридичної освіти повинні бути готові до захисту прав людини та основоположних

свобод, утвердження верховенства права, будучи відданими принципам людської та професійної гідності, справедливості, рівності, неупередженості, незалежності, співпереживання та дотримання високих етичних стандартів.

Основоположними принципами визначаються: неперервність; поєднання національних освітніх традицій та найкращого світового досвіду; гнучкість у реагуванні на суспільні зміни і прогностичність; інноваційність.

Концепція розвитку юридичної освіти передбачає такі цілі:

– держава контролює якість результатів навчання в правничих школах через ефективність системи зовнішнього забезпечення якості вищої юридичної освіти;

– система та структура підготовки правників відповідає міжнародним стандартам та сучасним потребам демократичного суспільства;

– система конкурсного вступу до правничих шкіл забезпечує відбір вмотивованих та підготовлених осіб, які спроможні здобувати вищу юридичну освіту;

– освітні програми правничих шкіл забезпечують високу якість підготовки правника;

– побудована система післядипломної освіти правників та освіти впродовж життя;

– мережа правничих шкіл відповідає міжнародним стандартам та потребам суспільства;

– вища юридична освіта надається високопрофесійними та вмотивованими викладачами;

– правничі школи готують правників з розумінням професійної відповідальності за впровадження верховенства права;

– правничі школи готують правників з високими етичними та моральними цінностями;

– правничі школи є потужними центрами наукового, освітнього та інноваційного розвитку [2].

У вітчизняній «Концепції розвитку юридичної освіти» наголошується, що система та структура підготовки правників оптимізована та відповідає сучасним міжнародним та європейським стандартам. Шляхами забезпечення якісної юридичної освіти є запровадження інноваційних форм організації професійної підготовки та підвищення кваліфікації правничих працівників, зокрема:

– сприяння розвитку методології (технологій) викладання права та правничих дисциплін шляхом підтримки видання методичних посібників, інших навчальних матеріалів, зокрема в електронній формі, проведенню проєктів спрямованих на розвиток інноваційних технологічних компетентностей викладання права та правничих дисциплін викладачів правничих шкіл;

– забезпечення залучення представників професійних правничих спільнот до розробки оновлених освітніх програм та навчальних планів правничих шкіл;

– закріплення в змісті освітніх програм тенденцій та процесів, що мають місце в правозастосуванні, а саме використання та огляд рішень національних та міжнародних судів, практики Європейського суду з прав людини, її включення в освітній процес відповідно до рекомендацій Ради Європи;

– правничі школи мають сприяти розвитку методології (технологій) викладання права та правничих дисциплін з урахуванням викликів сучасності: центрів правничої майстерності, неформальної освіти, у тому числі в режимі відео конференцв'язку, корпоративного навчання, дистанційного, ситуаційного і контекстного навчання, проєктних методів, партнерського навчання [2].

Завдяки зусиллям вчених, педагогів-практиків інноваційні перетворення у вітчизняній системі професійної підготовки майбутніх юристів мають наступні шляхи впровадження: зміни цілепокладання і приведення у відповідність із орієнтирами і вимогами часу такими як інформатизація суспільства; формування нового змісту освіти, наближеного до змінних умов життя; розробка нових стандартів професійної підготовки фахівців; впровадження компетентісного підходу, особистісно зорієнтованих технологій навчання; використання методів, прийомів, засобів студентоцентрованого навчання; створення і розвиток особливого інноваційного правничо-освітнього середовища та творчих інноваційних колективів закладів вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика: монографія / за наук. ред. С. Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАІПН України, 2023. 255 с.
2. Концепція розвитку юридичної освіти. URL: https://kno.rada.gov.ua/news/main_news/75465.html
3. Луговий В. І. Становлення безперервної освіти в країнах економічного співробітництва і розвитку. Вища освіта України. 2008. № 4. С. 7–9.
4. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні. /за заг ред В. Г. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2011. 304 с.
5. Підласий І. П. Педагогічні інновації. Рідна школа. 1998. №12. С. 3–17.
6. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00/>
7. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія /за ред. О.А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок. 2018. 452 с.
8. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих. Київ: ВД «ЕКМО». 2011. 324 с.